

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Bernhard Baunsgaard) (RV):

Jeg håber virkelig, vi når til ende med dette, når jeg gentager: jeg finder det rimeligt med afskrivningsregler. Jeg finder det også rimeligt, at andre kan gå ind og foretage afskrivninger f.eks. på værkstedsbygninger og på mange andre ting, trusseredier og alt muligt, men jeg finder det ikke rigtigt, at dette medfører, at den skattepligtige indkomst kommer ned, så man kan sikre sig et socialt tilskud, man ellers ikke havde ret til, og som ikke hører hjemme hos den familie. Det er det, vi skal have forandret, for skattemæssigt vender skattebetalingen tilbage.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

Det, der har interesse, er vel den disponible indtægt i det år, hvor tilskuddet gives.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Bernhard Baunsgaard) (RV):

Den korte bemærkning skal blive meget kort: nej.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om folkepension [af Erlendsson m. fl.].

(Lovforslag nr. 63. Fremsat 20/2 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Socialministeren (Eva Gredal):

Det lovforslag, som medlemmer af fremskridtspartiet har fremsat, er stort set iden-

tisk med det forslag, partiet fremsatte i efteråret, og som ikke nåede at blive færdigbehandlet. Jeg kan derfor henvide til mine bemærkninger ved første behandling af det tidligere forslag.

Det fremgik heraf, at lovforslaget i høj grad var mangelfuldt, og at forslagens gennemførelse ville være forbundet med en lang række problemer. Jeg skal derfor kun her kort fremhæve, hvad jeg finder er de vigtigste mangler ved forslaget.

Lovforslaget er socialt set særdeles dårligt. Det begunstiger i høj grad de pensionister, der ikke har behov for særlige ydelser. De, der har behov for sådanne ydelser, mister deres rettigheder, og de skal hver for sig nu efter dette forslag søge om hjælp efter en trangbedømmelse. Der vil ikke længere kunne ydes pension til enlige kvinder mellem 62 og 67 år eller førtidspension fra det 60. år eller enkepension, men derimod eventuelt hjælp, der udmåles efter visse trangskriterier, der ikke er nærmere fastsat.

Efter lovforslagets bemærkninger forudsættes det, at pensionstillæg, ægteskabstillæg, hustrutillæg, personligt tillæg samt bistands- og plejetillæg for fremtiden ikke skal være en del af pensionerne, men tildeles efter trang af de såkaldte sociale sikringsvægter. Det samme skal være tilfældet med omsorgsydelserne.

Efter regeringens opfattelse vil det være højst uheldigt at gøre de hidtidige faste tillæg til folkepensionen trangbestemte, og en sådan ordning vil med garanti medføre endnu mere af den administration, som fremskridtspartiet er så stærkt imod.

Det må slås fast, at lovforslaget bryder afgørende med de gældende regler, ikke så meget ved et højere pensionsniveau som gennem ophævelsen af de faste ydelser, som efter pensionslovgivningen i dag gives til de vanskeligst stillede pensionister.

Regeringen er af den opfattelse, at der på pensionsområdet er behov for en række ændringer. Der er da også allerede fremsat flere forslag herom, ligesom regeringen snarest vil fremsætte forslag om skattefritagelse af pensionerne. En yderligere reform af pensionslovgivningen rejser imidlertid så omfattende problemer, at en gennemførelse bør afvente afslutningen af arbejdet i den arbejdsgruppe, der er nedsat med henblik på forberedelsen af en reform af pensionslovgivningen.

[Socialministeren.]

Regeringen kan derfor ikke anbefale lovforslaget til gennemførelse.

Hjortnæs (S):

Jeg er mest tilbøjelig til at ville vurdere det foreliggende lovforslag ud fra den antagelse, at det er fremsat som led i fremskridtspartiets almindelige strategi gående ud på at terrorisere dette folketing med forslag, der ikke har mulighed for at blive gennemført, og med spørgsmål, som er uden relevans i forbindelse med den politiske beslutning, der skal træffes. Tankegangen er formentlig den, at jo mere latterlig og lidet realitetsbetonet diskussionen her i folketinget bliver, jo lettere er det at nedvurdere det folkestyre, vi har bygget op.

Lad mig sige ganske klart, at det er mig inderligt imod at sige noget overhovedet om dette lovforslag. Men vi har jo tradition for at være pæne og noble mennesker også over for fremskridtspartiet — vi er i hvert fald særdeles langmodige — og jeg skal derfor sige noget alligevel.

Lad mig for det første præcisere, at alle ved, at socialdemokratiet har hovedansvaret for dette samfunds høje sociale stade, og alle ved, at vi aldrig har overset en mulighed for at skabe bedre kår, også økonomiske, for vore ældre medborgere. Når vi afviser dette lovforslag, er det, fordi det er urealistisk, fordi det har karakter af en provokation, og fordi forslaget giver sig ud for at være et socialt rimeligt forslag, men i virkeligheden er det stik modsatte.

Ministeren har i sit indlæg fremhævet, hvilke konsekvenser på en række bestående sociale tryghedsordninger lovforslagets gennemførelse vil have. Jeg skal kun supplere med, at fremskridtspartiets tankegang om, at man fremover kun bør operere med et fast antal folkepensionister for hvert finansår, er helt fantastisk. Man forestiller sig tilsyneladende en ordning, hvorefter den, der uheldigvis er fyldt 67 år i november-december måned, først kan få pension fra 1. april det følgende år. Men tankegangen falder jo helt i tråd med fremskridtspartiets tanker om også at ophæve lovgivningen om invalidepension og gå over til en ordning, hvorefter de såkaldte sikringsvagter skal uddele 60 invalidepensioner om dagen. Jeg må gå ud fra, at det også er til 350 kr. om ugen, og

således, at adgangen til laveste og mellemste invalidepension dermed bortfalder.

Fantastisk er det også, at fremskridtspartiet uden videre ser bort fra vore forpligtelser i relation til EF-medlemskabet. Når man i bemærkningerne side 3 skriver, at folk med udlandsbopæl inden for de seneste 10 år bør holdes uden for den almindelige folkepensionslovgivning, er det i åbenbar strid med gældende regler og med de regler, som fremskridtspartiet ikke har nogen mulighed for at lave om på uden at bryde med EF-medlemskabets forpligtelser.

Lad mig også gøre en kort bemærkning om den nærmest racistiske forfølgelse af offentligt ansatte, som også kommer frem i dette lovforslag. Fremskridtspartiet ønsker at afskaffe tjenestemandspensionsordningen, og dette er også indbygget som en forudsætning for lovforslaget. Tankegangen kan befordre det spørgsmål til fremskridtspartiet, om man også ønsker private pensioner forbudt. For når man i bemærkningerne til lovforslaget fremhæver, at de offentligt ansatte gennem tjenestemandspensionsordningen har en væsentlig højere alderspension end andre skatteydere, er det i hvert fald kun en delvis sandhed. På grund af den særlige ordning med samordningsfradrag er situationen nemlig den, at de offentligt ansatte har en lavere alderdomspension end dem, der har været ansat i private virksomheder og har indbetalt til en privat pensionsordning.

Jeg skal ikke bruge flere ord på dette lovforslag, men slutte af med at benytte fremskridtspartiets eget ordvalg, nemlig at lovforslaget er noget forvrøvlet lovakrobatik, som for min skyld gerne må gå direkte til anden behandling og afvises.

Peter Holst (V):

Venstre har sympati for enhver forenkling af en hvilken som helst lov. Vores forudsætning for at støtte en forenkling af pensionsloven er, at denne forenkling ikke indeholder urimeligheder. Det finder vi at det lovforslag, vi behandler her, gør. Det er nævnt af socialministeren, at det bortskærer de forskellige tillæg, som er beregnet på de svageste og økonomisk stærkest trængende af pensionistgrupperne, og derfor ser vi det som en forskydning — det er jo en merudgift, der er tale om på i år 1,8 mia kr. og næste år 2 mia kr. — fra de pensionister, der foruden at væ-

[Peter Holst.]

re 67 år er tynget af handicap, sygdom og svækkelser og er alene, over til dem, der foruden at være 67 har et godt helbred og er gift.

Vi mener, at den pensionsreform, vi skulle være med til at støtte, ikke må indeholde sådanne urimeligheder, og derfor vil jeg også nævne et bestemt punkt. Man har brugt en meget enkel regnemetode og sagt, at totaludgiften til alle livsfornødenheder for en enkelt pensionist er nøjagtig det halve af, hvad to behøver, når de bor sammen. Det er ikke en synderlig rimelig betragtning. Mange af et hjemms generalomkostninger er næsten de samme for en ældre medborger, der bor alene, som for to, der bor sammen.

Så vil jeg godt lige nævne, om ikke der er et lille skår i forenklingspræget i lovforslaget, nemlig dér, hvor man går over til den ugevis udbetaling i modsætning til den månedsvise som nu. Jeg har godt set, hvad grunden er. Det står i bemærkningerne, at det hindrer, at pensionisterne let bliver et bytte for bedragerne, nevøer, tyve og letsindighedsdispositioner. Jeg vil nok mene, at selv om det er et godt formål at beskytte ældre mennesker, så minder det lidt om den barnepige- og formynderitendens, som fremskridtspartiet ellers beskylder de øvrige partier for at have monopol på.

Jeg laver et lille hurtigt regnestykke. Hvis vi har 800.000 pensionister, der hidtil har fået deres pension 12 gange årlig, i fremtiden skal have den 52 gange årlig, så må der skulle nogenlunde 800.000 gange 40 ekspeditioner mere til, hvilket er rundt regnet 32 mill. ekspeditioner af et beløb, overført til en pensionist, ekstra om året. Jeg ved godt, vi har edb-apparatur, men det må alligevel være en fordyrelse og en besværliggørelse.

Endelig et andet punkt, som jeg studsede noget over — et par andre talere har allerede nævnt det — det er denne 10 års bopælspligt. Hvis man tager en livskraftig 60-årig, der i dette forår ikke kan få arbejde herhjemme og derfor rejser til Sverige og arbejder et år og kommer hjem næste forår, altså i en alder af 61 år, så vil han, om jeg har læst lovforslaget rigtigt, hvad jeg tror jeg har, først kunne få sin folkepension efter dette forslag, når han fylder 71. Han har måttet udsætte sin folkepensionsalder i 4 år, fordi han har

udvist denne selvhjælpstrang. Det kan ikke være rimeligt.

Specielt om det, der står i bemærkningerne om tjenestemandspensioner, vil jeg godt sige, at det er venstres mening, at en mere gennemvurderet og lødig pensionsreform i fremtiden ikke skal lade pensionsbeløbenes størrelse styre af, hvilket erhverv eller hvilket tjenesteforhold man har haft i sin ydedygtige alder. Men det, der foreligger her som et lovforslag fra fremskridtspartiet, kan vi ikke være med til at støtte.

Erlendsson (FP):

Et af fremskridtspartiets store mål er at skabe lighed for loven. At det kan have sin vanskelighed, er i disse år mere og mere blevet åbenbart for alle. Men som et skridt i retning af at nå denne lighed ønsker vi at afskaffe bestående privilegier. Et af disse er de højere pensioner, der gives til dem, der også i deres arbejdsaktive periode gennem højere løn har haft og har bedre muligheder end andre for at sikre sig økonomisk på deres gamle dage. Det gælder i særlig grad, når der tillige er den tryghed i arbejdet, som offentlig ansættelse hidtil har medført.

Mange har ikke denne tryghed. Det gælder ikke mindst mennesker med små indtægter, der derfor også livet igennem har ringe muligheder for at lægge noget til side, men det gælder også folk inden for de liberale erhverv. Fælles for dem er, at de ofte inden for deres erhvervsaktive periode må tage chancer og foretage investeringer, der på grund af ydre forhold, som de ikke har mulighed for at beherske, kan medføre utilsigtede økonomiske virkninger.

Nu kan man så spørge, hvad der er retfærdighed, når talen er om tryghed i alderdommen. Her er fremskridtspartiets svar: ens folkepension til alle uanset civilstand og så stor og rigelig, som samfundet er i stand til at afse. Folkepensionen skal være så stor, at enhver, der modtager den, skal kunne føle sig som en agtet og respekteret medborger. Den skal være en samfundsydelse, enhver kan indregne i sine dispositioner.

En skønne dag føler vi alle kræfterne svigte, det gælder både den forudseende og den letsindige. Så kommer den tid, da vi ser tilbage. Den ene vil måske glæde sig over, at han tog alle oplevelser med, mens tid var, og brugte, hvad han havde, mens livsflam-

[Erlendsson.]

men blussede højt og stærkt, men ved siden af ham på bænken i anlægget skal der ikke sidde én, der med rette kan være utilfreds med, at samfundet lønner ham mere karrigt, fordi han var sparsommelig og udskød en del af de glæder, som tilværelsen måske endnu kunne byde ham, til arbejdstiden er forbi.

Lighed for loven i dette tilfælde, loven om den sociale ydelse, som folkepensionen er, bygger ikke på det princip, at alle mennesker er ens, men på, at alle mennesker skal have lige ret. Det her foreliggende lovforslag er ikke et forslag om afskaffelse af de særlige pensioner for offentligt ansatte, men muligheden for at bryde med de særfavoriseringer, de offentligt beskæftigede har opnået, forbedres gennem vedtagelsen af dette forslag med det forhøjede folkepensionsniveau.

Da forslaget i slutningen af november sidste år fik en ret grundig gennemgang her i tinget, som vi har taget hensyn til i bemærkningerne til genfremsættelsen, håber jeg, at vi hurtigt kan nå frem til en frugtbar behandling af forslaget i udvalget.

Gunner Baunsgaard (RV):

Vi vil fra det radikale venstre gerne være med til at yde folkepensionisterne alt, hvad samfundet kan bære. Der er tanker i lovforslaget, som måske nok er en overvejelse værd, men de meget nemme og de meget letkøbte løsninger kan man sagtens fremsætte som lovforslag for derefter at lade andre om de bekymringer, der følger efter. Jeg henviser til det radikale venstres stilling ved første behandling i 1. samling den 29. november 1974.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Lovforslaget, der her er fremsat, er jo på mange måder identisk, også ved selve nummeret, nemlig nr. 63, med det lovforslag, vi førstebehandlede den 29. november 1974.

Vi fik dengang en meget grundig gennemgang og synspunkter fra de forskellige partiers side. Det konservative folkeparti har ikke skiftet standpunkt siden sidst, og vi kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse. Vor pensionslovgivning udgør et samlet hele, og vi finder det urimeligt at fremsætte forslag, der kun tilgodeser en

enkelt gruppe uden samtidig at redegøre for hensigten med hensyn til alle de øvrige kategorier, der henhører under den sociale lovgivning. Når det bl.a. også kræves, at man har haft bopæl her i landet i de sidste 10 år før pensionstidspunktet, må vi helt stå af. Det er at ligne ved et stavnsbånd og er i klar strid med de gældende EF-regler.

Ole Olsen (SF):

En række ordførere har fremført detailkritik af lovforslaget, og jeg skal derfor undlade det. Jeg er enig i så godt som alle de synspunkter, der er fremkommet. Efter vor mening vil dette lovforslag gøre den sociale fordeling her i landet endnu mere skæv, end den er i forvejen. Vi skønner, at forslaget er asocialt. Vi afviser det.

Inge Krogh (KrF):

Der er i det foreliggende lovforslag noget, som virker umiddelbart særdeles besnærende. Der står ganske rigtigt anført, at det volder forvirring og usikkerhed hos pensionister, når deres pension ustandselig skifter. Det er somme tider et ganske lille beløb, det går op og går ned med, og det skulle man efter dette forslag kunne undgå, siges det.

Der står i lovforslaget det beløb, der skal gælde for nuværende finansår, og når det nye finansår kommer, så skal der fastsættes et nyt beløb. Hvor mange 67-årige der bliver i årets løb, kan man meget hurtigt finde ud af, men hvad så med de ressourcer, der er til stede? Kan man garantere for, som der står i fremskridtspartiets forslag, at pensionen vil stige i det næste finansår, for, hvilket beløb der vil være til rådighed? Der er ikke tale om nogen regulering i årets løb, det kan måske undværes, men der er ikke taget hensyn til, om man er enlig, eller man er gift, altså bor sammen, og det er nu engang mere end halvt så dyrt at være enlig som at være samboende.

Der er en del pensionister, der har sagt, at de føler sig noget diskrimineret, hvis de skulle på ugeløn, og der er talt om, at nevøer og andre kan narre dem. Jeg er lidt fornærmet over, hvorfor niecerne ikke kan det, det er vel det samme.

Tjenestemandspensionerne får også et par ord med på vejen, og det kan være, der

[Inge Krogh.]

er visse ting, der måske skal tages op angående tjenestemandsansættelser, men man kan jo ikke pludselig gøre det. Det er mennesker, som har søgt en stilling og fået en stilling under den forudsætning, at de får den løn og den pension og har tilrettelagt deres liv og deres budgetter efter det.

Vi kan altså ikke se med særlig sympati på det foreliggende lovforslag.

Knud Jespersen (DKP):

I grunden var det min mening bare kort at henvise til, hvad mit partis ordfører i denne sag sagde under forrige første behandling, men jeg blev så bevæget af hr. Erlendssons bemærkninger, at jeg faktisk ikke kunne nære mig, selv om det ikke lige præcis er mit område.

Der står ingen steder, hverken i forfatningen, Danmarks riges grundlov, eller i forretningsordenen, at det er forbudt at optræde hyklerisk. Det kan jeg så ikke bebrejde nogen, for det er ingen overtrædelse af nogenting. Men hykleriet når dog næsten raketstens højder, når man taler om de folk, der har brugt alt i et næsten underforstået syndigt liv uden at tænke på, at der er folk, der faktisk kun får sådan, at de lige kan klare sig, og hvorfor de så skal have samme stilling, medens de andre, der har sparet op, ikke sådan som noget helt automatisk skal have, hvad samfundet måtte tildele dem. Jeg er inderlig modstander af det system, der skal sikre, at millionæren er millionær, når han er folkepensionist. Han har været det hele sit liv, og på toppen af det skal vi give ham en ekstra folkepension. Jeg er derimod tilhænger af det, vi har peget på, at man skulle have en folkepensionsreform, der garanterede, at man sænkede adgangsalderen, at man hævede pensionens størrelse for dem, der kun har pensionen at leve af, men jeg forstår, at fremskridtspartiet mere kigger på et system — og det er meget rart også at få denne side af sagen frem — hvor det er trangskriteriet, der gælder, når man skal have ekstraordinære ydelser, selv om disse ekstraordinære ydelser er fremkaldt af skavanker, man måske ikke selv har været herre over. Jeg tænker her på nedslidning, ødelæggelse af helbredet, ved ubehageligt, dårligt og ofte underbetalt arbejde.

Så har jeg samtidig fået et indblik i de særdeles særegne familieforhold, der må herske omkring fremskridtspartiets medlemmer, altså disse antydningvis tyvagtige nevøer. Det er da muligt, de findes, og jeg skal ikke sige, at de udelukkende findes ved fremskridtspartiet, men jeg kender mange ældre i dette land, der har udmærkede nevøer, og som ikke skal have deres penge overført til ugeløn for at sikre sig imod at blive narret. Nu er de fleste jo så gamle, at de ikke kan narres af en onkel, men det næste, vi kan høre under uddannelsessystemets videre ødelæggelse, er vel, at fremskridtspartiet vil advare mod, at man giver de unge de mange penge, hvis de overhovedet skal have nogen, fordi deres gamle onkler jo kan finde på at narre pengene fra dem. Det er simpelt hen, synes jeg, uanstændigt af et parti, der mange gange har beskyldt, og med rette, dette ting for lovjaskeri, at bilægge den slags ting, som er et asocialt angreb, med at udlevere sine nevøer og sine ældre medborgere, men det er taknemligt og meget rart for os andre at se, hvad fremskridtspartiet i virkeligheden vil.

Jeg kan sige meget om dette forslag, men intet godt, og derfor skal jeg ubetinget afvise det og i øvrigt henvise til alle de kloge ord, vi sagde under forrige første behandling. I denne sag er jeg også enig i socialministerens bemærkninger.

Erik Bauer (CD):

Allerede ved det foregående lovforslags første behandling i november sidste år tilfaldt centrum-demokraterne villighed til et sagligt udvalgsarbejde. Vi har i en anden forbindelse givet udtryk for en positiv holdning, når det gjaldt en bedring i folkepensionisternes forhold, hvad fremskridtspartiet med dette forslag tilstræber, men efter vor opfattelse ikke opnår med den nuværende formulering.

Centrum-demokraterne har mærket sig, at fremskridtspartiet ikke har lært meget af den behandling, forslaget fik i sidste samling. Der er kun på ubetydelige punkter gjort ændringer, f.eks. i forbindelse med den stærke kritik, det vakte, at partiet ikke omfattede medborgere under 67 år i begrebet pensionister. Men væsentligt er det, at der ikke med det foreliggende forslag synes at

[Erik Bauer]

være taget højde for pensionisternes vidt forskellige grundlag, der i forhold til boligudgifter, madmuligheder, transportmuligheder, eventuel enkestand m.v. har stor betydning for den enkelte. Her vil fremskridtspartiet blot skære over én kam. Det går nu engang ikke så enkelt til, hvis man da har til hensigt at hjælpe seriøst, og det tror vi at fremskridtspartiet gerne vil.

Det principielle i, at pensionen bør være skattefri, kan vi absolut støtte, men at den først kan oppebæres efter 10 års ophold, vel at mærke de seneste 10 år, udelukker efter vor opfattelse en stor del danskere. Vi tænker på søfolk, danske ved ambassader o.lign., der dog gerne skulle kunne opfatte sig selv som gode danskere med samme rettigheder som os andre. Hvis fremskridtspartiet havde taget imod hr. Erhard Jakobsens mæglingstilbud om en forhøjelse af den skattefri bundgrænse til 14.000 kr. sidste år, så var mange pensioner blevet omfattet heraf. Vi håber på lidt større velvilje fremover med hensyn til også at lytte til andre partiers tanker.

Som lovforslaget fremtræder som en helhed for øjeblikket, kan centrum-demokraterne næppe medvirke.

Ordføreren for forslagsstillerne (Jørgen Junior) (FP):

Jeg kan vel ikke komme med nogen dybtfølt tak for alle de smukke ord, der er sagt om dette lovforslag, og kan vel i virkeligheden kun notere, at lige den vej, som fremskridtspartiet synes vi bør gå, er ikke det, der er sagen for øjeblikket.

Det, der imidlertid er det interessante, og det, der må kunne videreudvikle dette lovforslag eller pensionslovgivningen i det hele taget, er de penge, der er involveret. Der er talt om, at man ikke bør komme med ugevis betaling. O.k., det må være et detaljspørgsmål. Der er også talt om EF-regler. De må naturligvis tilpasses. Det er muligt, der er noget jask i lovforslaget dér. Hvis det er tilfældet, vil vi selvfølgelig acceptere det, så er det beklageligt. Men der er noget meget, meget væsentligt, og det er det, der er spørgsmålet, primært til socialdemokratiet. Vi har i dette forslag sagt, at vi vil bruge 1,8 mia kr. i det finansår, som allerede er begyndt. Hvis vi forestillede os, at dette

lovforslag skulle træde i kraft den 1. juli, så ville det koste 1,5 mia kr. Det er mange penge. Hvor kan vi få dem fra? Der er det uhyre væsentlige punkt, at fremskridtspartiet er indstillet på at bruge dette beløb ud over det, der på nuværende tidspunkt bruges til pensioner.

Vi er indstillet på, at pensionisternes kår nu skal forbedres. Vi må måske acceptere, at det ikke bliver på basis af vort forslag, men det er sådan set fuldstændig underordnet. Det er muligt, det skal gøres betydelig mere kompliceret. Vi så meget gerne, det blev gjort enkelt, at det blev gjort på basis af vore principper, men vi finder det allervæsentligst, at pengene bliver bevilget, så vi kan få ordentlige pensioner. De penge er vi indstillet på skal bruges til dette formål, og jeg er godt klar over, at spørgsmålet dertil vil være: ja men 1,5 mia, hvor kan vi tage dem fra? Hvis det var således, at man var gået ind for dette forslag, at det blev vedtaget, så ville det have medført et forøget kasseunderskud på 1,5 mia kr., og det ville nok kunne få visse til at løfte øjenbrynene en lille smule, men også det ville vi være indstillet på at sluge.

Vi må primært fastslå, at vi er indstillet på, at der skal bruges penge på pensionisterne i højere grad end hidtil, og ud fra det synspunkt håber jeg på, at der i socialudvalget på en eller anden måde, eventuelt på basis af dette lovforslag eller på basis af andre forslag, kan blive lavet en rimelig og fornuftig pensionslovgivning.

Erlendsson (FP):

Hr. Jørgen Junior har i alt væsentligt sagt, hvad jeg kunne tænke mig at tilføre diskussionen, og jeg vil blot til hr. Erik Bauer sige, at de 14.000 kr.s skattefri bundgrænse, som hr. Erik Bauer taler om, aldrig har været fremsat som noget forslag. Det har måske været fremsat i en løs samtale, men det har aldrig været noget forhandlingsgrundlag for vores parti — desværre, vi var meget gerne gået med til det, hvis det havde været fremsat på denne måde.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg kan ikke dy mig for at komme med blot en enkelt bemærkning. Jeg er meget ked af, at finansministeren på grund af vigtige forhandlinger ikke kan være til

[Socialministeren.]

stede her i dag. Vi så ikke noget forslag fra fremskridtspartiet om ændring af finansloven på dette punkt, som kunne gennemføres sammen med nogle andre partier, men jeg vil da meget gerne drøfte det videre med finansministeren. Jeg tror ikke, at en forhøjelse af underskuddet er noget, som gefalder de øvrige partier her i folketinget.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

I vort ændringsforslag til finanslovforslaget har vi da tydeligt anført både denne udgift og en meget stor gruppe af besparelser, som kunne have finansieret den ekstra udgift, vi har indføjet som ændringsforslag til finanslovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om dyrs anvendelse ved forskning og sygdomsbekæmpelse [af Gunner Baunsgaard m. fl.].

(Lovforslag nr. 68. Fremsat 21/2 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (Orla Møller):

Det fremsatte lovforslag giver folketinget anledning til at tage stilling til, om den nu 15 år gamle og gældende dyreforsøgslov stadig er tidssvarende. Både den gældende lov og forslaget bygger på det synspunkt, som jeg tror vil finde bred tilslutning her i folketinget, at vi ikke kommer uden om at tillade dyrs anvendelse ved forskning og sygdomsbekæmpelse, men at det til gengæld må sikres, at dyrene ikke udsættes for mere lidelse end uomgængeligt nødvendigt.

Det vanskelige er imidlertid at finde den rette balance mellem de to hensyn. Beskyttelsen af dyrene taler stærkt og umiddelbart til de fleste mennesker. Derimod kræver det en specialviden at kunne vurdere betydningen af forsøgene, f. eks. alle dem, der sker i lægevidenskabens tjeneste. Det samme gælder betydningen for forskningen af de begrænsninger, en lov skal indeholde. Derfor har jeg, så snart lovforslaget var fremsat, bedt om udtalelser fra en række sagkyndige myndigheder og organisationer. Det drejer sig om statens sundhedsråd, det veterinære sundhedsråd, sundhedsstyrelsen, Industrirådet, Landbrugsrådet samt sidst, men ikke mindst, det kontroludvalg for dyreforsøg, der er nedsat i henhold til den gældende lov, og som efter min vurdering har gjort et udmærket stykke arbejde. Indtil disse udtalelser foreligger, vil jeg derfor nøjes med et par mere generelle bemærkninger om forslaget.

Hovedpunkterne i forslaget er en ændring af kontroludvalgets sammensætning, navnlig ved at dyreværnenes repræsentation foreslås udvidet, og en styrkelse af kontroludvalgets kompetence. Begge dele kan jeg i princippet tiltræde, men jeg vil gerne fremhæve, at ændringerne må ske på en måde, der ikke går ud over kontroludvalgets effektivitet og handledygtighed. Derfor bør man passe på, at antallet af medlemmer ikke bliver for stort. Af hensyn til dialogen med forskerne eller, om man vil, den effektive kontrol med dem tror jeg også, at alle medlemmer af udvalget, som tilfældet er nu, bør besidde en særlig sagkundskab på området.

Endelig indeholder forslaget nogle meget detaljerede regler om kontroludvalgets arbejde, f. eks. om redegørelse for og vurdering af samtlige forsøg. Som disse bestemmelser er udformet, vil de stille krav om en meget betydelig sekretariatsbistand af både faglig og juridisk karakter. Det bør derfor nøje overvejes, om noget sådant er nødvendigt for kontrolarbejdets kvalitet.

Det er nødvendigt med et udvalgsarbejde, et udvalgsarbejde, der går i detaljer, og til brug for dette vil jeg sende udvalget de sagkyndige udtalelser, efterhånden som de indløber. Der vil også være behov for en mere lovteknisk gennemgang af lovforslagets udformning, og hertil kan jeg love justitsministeriets hjælp.